

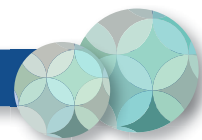
METODIKA PRÁCE S RODIČI

v rámci představování svých profesí dětem v MŠ a ZŠ

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt: „Rodiče představují své profese“

Význam rodiče v procesu vzdělávání dětí

Zapojení rodičů

Způsoby oslovení rodičů

Projekt z hlediska dětí

Způsob prezentace profese

Alternativní řešení při nedostatku rodičů

Ukázka plakátu či letáku

Aktivita MAP:

Zapojení rodičů do dění ve škole

Autor: Ing. arch. Tereza Šmídová a kolektiv MAS Železnohorský region

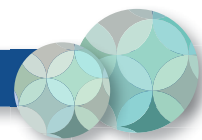
Projekt: „Rodiče představují své profese“

Po mnoho staletí byla práce rodičů přirozenou součástí domova a děti vyrůstaly spolu s ní. Vše vnímaly a přirozeně se učily. Průmyslová revoluce zahájila postupné odtržení prostoru práce a domova. Tak dnes děti mnohdy neviděly své rodiče přímo v jejich pracovním prostředí ani při práci. Co dříve bylo přirozené a samozřejmé, je dnes pro mnoho dětí nepředstavitelné. Máloco si mohou samy vyzkoušet.

Těžko se pak orientují v tom, co by vlastně chtěly dělat a co, která profese obnáší. Proto je třeba dětem různá povolání představovat a to co nejjednodušší a nejpřirozenější cestou – přes rodiče.

*I rozbít něco kladivem je pracovní zkušenost.
Navíc destrukční činnosti vždy baví a jdou rychle od ruky!*

Význam rodiče v procesu vzdělávání dětí

Význam rodiče jako vzoru

Na první pohled by se mohlo zdát, že rodiče nejsou odborníci v oblasti vzdělávání, nicméně jejich role při vzdělávání dětí je velmi důležitá a nezastupitelná.

Rodiče hrají významnou roli ve výchově i ve vzdělávání dětí. Rodiče jsou vzorem pro své děti, předávají jim své zkušenosti a hodnoty. Děti se od útlého věku učí jejich pozorováním a napodobováním jejich činností v domácím prostředí. V kuchyni se učí, jak se míchá polévka, krájí zelenina, utírá nádobí... Mohou okoukat, jak se myje podlaha i boty, přesazují kytky a zatloukají hřebíky do zdi...

Kdo vlastní zahradu, může jednoduše ukázat dětem mnoho dalších pracovních činností.

*Trhání třešní – děti rády pomohou a ví, že třešně rostou na stromě!
Jak ale rodiče pracují v zaměstnání, okoukat nemohou.*

Výjimkou jsou rodiče, kteří pracují doma nebo mají v domě dílnu či obchod. I když děti do své práce nezapojují, ty přesto lépe než jejich vrstevníci chápou, co práce obnáší.

Nejen z těchto důvodů je vhodné zapojit rodiče do vzdělávacího procesu. A v čem jiném by rodiče měli na školách děti vzdělávat, než v tom, co dělají nejlépe.

O tom, jaké to je být zedníkem, ví nejlépe zedník sám. Proto je nejlepším místem zapojení rodičů do vzdělání právě oblast představování profesí rodiči.

Význam zapojení rodičů do vzdělávání dětí obecně:

V případech, kdy jsou ke vzdělávání dětí přizváni rodiče, je možné sledovat jasný posun:

- zlepšení docházky žáků a zapojování se do školních akcí
- zlepšení pracovních návyků a chování
- zlepšení prospěchu a výsledků testů
- vyšší počet žáků směřujících za dalším kvalitním vzděláním

Úzká vazba školy s rodinami je důležitým faktorem vedoucím k úspěchu a k urychlení pokroku.

Rodiny mají velký vliv na úspěch svých dětí. Když školy, rodiny pracují společně na podpoře vzdělávání, žáky škola více baví, mají tendenci lépe ve škole prospívat a školu úspěšně dokončit.

Žáci, jejichž rodiny jsou zapojeny do jejich vzdělávání, dostávají lepší známky, vysoké procento z nich dokončí úspěšně i studium střední školy a častěji se zapisují do vysokoškolského vzdělávání.

Dětem nejvíce svědčí, když rodiče mohou zastávat různé role při jejich vzdělávání.

- Když pomáhají dětem s domácími úkoly a domácí přípravou. To často nemusí znamenat, že nad dítětem sedí. Mnoho dětí takovou pomoc nepotřebuje – stačí, když rodiče nechají dělat obtížnější úkoly ve své přítomnosti např. v kuchyni a když se práci dětí a jejich výsledky zajímají.
- Motivují děti k dobrým výsledkům ve škole.
- Účastní se školních akcí a aktivit.
- Provází děti celým vzdělávacím systémem a mají podíl na klíčových rozhodnutích týkajících se vzdělávacího programu školy.
- Když rodiny aktivně podporují vzdělávání, žáci mají pozitivnější postoje vůči škole, dodržují školní docházku a lépe se chovají.

Rodiče jsou zodpovědní za celkový vývoj dítěte, musí být s postupy ve školách seznámeni, aby vnímali případné změny jako potřebné, nutné pro uplatnění jejich dítěte v životě.

Rodiče mohou být těmi, kdo motivují děti/žáky k přijímání změn, vzdělávacích postupů a mají zájem o rozvoj kompetencí ve školách.

Rodiče jsou informováni o plánovaných aktivitách, jsou s nimi seznámeni dříve, než dojde k jejich realizaci, a díky tomu se sníží riziko následného odporu vůči „novým pořádkům“.

Zapojení rodičů

Zapojení rodičů a doporučení pro práci s nimi v rámci projektu představování profesí dětem

Zkušenost ukazuje, že nejproblematičtější je motivování a zapojení rodičů.

Proto je třeba na motivaci rodičů položit obzvláštní důraz. Je třeba vysvětlit význam a opravdu výjimečnou a nezastupitelnou roli rodiče.

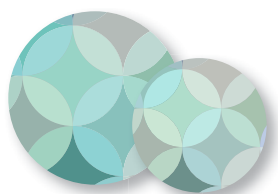
Do realizace projektu jsou obvykle nejsnáze zapojitelní již aktivní rodiče (např. členové rodičovských sdružení, rodiče žáků, kteří jsou aktivní v rámci komunikace s pedagogickým sborem) se zájmem o kvalitu vzdělávání.

Aktivní rodič může dále pomoci vyhledávat další rodiče, kterým dokáže problematiku vysvětlit a nadchnout je. Dokáže přirozeným způsobem oslovovat rodiče neaktivní.

Účinnost je vyšší v případě, že rodičům bude jednoduše a srozumitelně vysvětleno, proč je důležité, aby se nad účastí v projektu zamysleli.

Motivace zapojení rodičů do projektu představování profesí

Rodiče jsou často sami vzdělavatelé, případně pracují ve firmách, které jsou největšími zaměstnavateli v daném území, mají tedy dostatek informací přímo z praxe o uplatnitelnosti na trhu práce. Rodič tedy není pouze rodičem, ale také zaměstnancem nebo i zaměstnavatelem se zkušenostmi a znalostmi, které jsou pro vzdělávání důležité.

Hlavní motivační cíle

- Rozšíření povědomí dětí o náplni jednotlivých profesí.
- Možnost ukázat význam a zajímavost své profese.
- Přiblížení světa dospělých světu dětí.
- Nejúčinnější forma osobního předání, možnost nadchnout.
- Zvýšení povědomí o možnostech budoucí práce, možných zaměstnání.

Benefity účasti na projektu jako rodič:

- Možnost představit dětem své povolání.
- Možnost ukázat, že každá práce má svůj význam a svoji hodnotu.
- Možnost motivovat děti k výběru určitého povolání.
- Osobní předání informací člověkem, který má s danou profesí zkušenosti (ví, o čem mluví), je nenahraditelné klasickým výukovým postupem, tedy předání informací paní učitelkou, panem učitelem.
- Zvýšení úcty k práci prostřednictvím člověka, který sám úctu ke své práci má.
- Zdůraznění hodnoty každého zaměstnání, jako nepostradatelného dílku celku.
- Příležitost pro děti vidět své vlastní rodiče v jiné roli a více se jich vážit.

Způsoby oslovení rodičů

Základním předpokladem cíleného oslovování jsou **adresáře rodičů**.

Slouží jako základní nástroj pro aktivní komunikaci. Adresáře slouží výhradně pro potřeby komunikace v rámci přímého oslovování a nejsou dále nijak šířeny ani zveřejňovány.

Formy komunikace:

1) Elektronická komunikace

Nejfrekventovanější, nejprehlednější a velmi efektivní způsob komunikace. Prostřednictvím e-mailu jsou zasílány veškeré informace a probíhají tak jednodušší konzultace.

2) Osobní

- v ZŠ je možná na rodičovských schůzkách
- v MŠ na rodičovské schůzce na začátku roku
- v MŠ při každodenním přebírání dětí rodiči

3) Pomocí webových stránek školského zařízení

Veškeré informace jsou zveřejňovány na webu projektu, popřípadě na webových stránkách každé školy (pozvánky, aktuality).

4) Pomocí sociálních sítí

Nejnovější je oslovování prostřednictvím sociálních sítí (facebook), kdy dochází k propagaci veřejných aktivit. Zde lze položit dotazy, zasílat náměty a připomínky realizačnímu týmu.

5) Tiskoviny

- Plakátem na nástěnce pro MŠ i ZŠ (viz níže)
- Letákem předaným každému dítěti

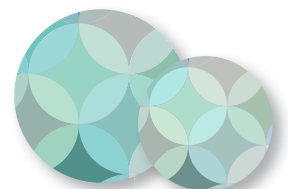
Projekt z hlediska dětí

Cílové skupiny dětí:

A – předškolní děti MŠ

B – mladší školní děti – 1. stupeň ZŠ

C – starší školní děti – 2. stupeň ZŠ

Každá ze zmíněných kategorií dětí je jiná. Má jiné způsoby vnímání, jiné priority a zájmy. U dětí z MŠ bude přednáška o profesi kromě základních informací převážně podnětem ke hrám na dané téma. U žáků 2. stupně zase námětem k debatám, jestli je představovaná profese namáhavá, dobře placená, jak náročné vyžaduje vzdělání... Způsob prezentace je tedy pochopitelně nutné přizpůsobit věkové kategorii dětí.

Projekt v rámci osnov vzdělávání

Prezentace profesí v rámci projektu může probíhat:

- 1) V MŠ dle dlouhodobých plánů a plánu dne.
- 2) Na 1. stupni ZŠ ideálně v rámci výuky předmětu: Svět práce nebo Člověk a jeho svět.
- 3) Na 2. stupni ZŠ ideálně v rámci výuky předmětu: Svět práce nebo Výchova k občanství

Časová dotace

Prezentace profese by neměla u žáků základní školy přesahovat dobu 30 min., aby ve vyučovací hodině zbylo alespoň 15 min. na případné dotazy či závěrečné zpracování tématu s pedagogem.

V případě mateřské školy postačí i 15 min.

Způsob prezentace profese

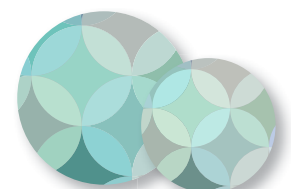
Příprava

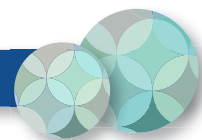
Pro rodiče, který nikdy netvořil prezentace, nevyučoval nebo nevedl kurz, může být představa vyučování žáků velmi náročná. **Mohla by rodiče zbytečně odradit. Proto je třeba rodičům poskytnout maximální podporu a pomoc.** Z tohoto důvodu by příprava prezentace profese pro MŠ i ZŠ měla probíhat ve spolupráci s pedagogem.

Rodiči by mohl jako vodítko posloužit výčet návodných otázek (viz níže), které by ho mohly provést přípravou představení jeho profese tak, aby obsáhl všechna důležitá témata.

Projekt cílí jak na mateřské školy, tak i na oba stupně základní školy. Jak již bylo řečeno, každý ze stupňů vzdělávání vyžaduje jiný přístup a i výstupy se odlišují.

Zatímco v mateřské škole je množství informací spíše vedlejší a hlavní je hra, na základní škole, a především pak na druhém stupni už informace nabývají většího významu. Zde se otázka profese dotýká také budoucí volby povolání.

V mateřské škole je třeba střídat více rozmanitých aktivit – říkanky, písničky, tanečky, hry. S přibývajícím věkem a rozvojem pozornosti mohou aktivity získat na složitosti a délce. Následují příklady prezentace profese pro mateřskou školu a pro základní školu.

I fotografie dětí „v akci“ mohou doprovázet prezentace – zde pro profesi zedníka

Ukázka prezentace profese zedníka pro MŠ:

Příprava:

Pedagogové MŠ:

- 1) K dané profesi nalézt **písničku** z pohádek apod. (pokud je to možné) zde např. písnička Dělání, dělání
- 2) **Obrázky vyjadřující hlavní pracovní pomůcky:** cihly, fanka, zednická lžíce, míchačka, lešení...
- 3) **Obrázky vyjadřující předměty činnosti:** dům – zdění, betonování
- 4) **Dětská hra** navazující na motivy prezentované profese: postavit nejvyšší věž z kostek, nejhezčí dům. Hry na procházce: domečky v lese.

Rodič:

- 5) Fotografie rodiče v „akci“, tedy při práci
- 6) Typický pracovní oděv, pokud jej profese má
- 7) Veselá historka (jak se nám pejsek prošel po čerstvém betonu)

Děti mohou na závěr nakreslit obrázek profese, o které bylo povídání a z nich je možné vytvořit výstavu.

Způsob prezentace na 1. stupni ZŠ

Na prvním stupni by mělo být o něco více informací než pro děti v MŠ. Záleží ovšem na tom, v jaké třídě bude přednáška uskutečňována. Mezi dětmi 1. a 5. třídy jsou pochopitelně velké rozdíly. V každém případě by zde mělo přednášku doprovázet více praktických činností a tematických her. S přibývajícím věkem může prezentace obsahovat více informací a vést žáky k informovanějšímu výběru budoucího povolání a volby dalšího studia.

Exkurze – nejzajímavější forma

Pokud to profese rodiče umožňuje, je ideální zorganizovat exkurzi na jeho pracovišti, kde žáci mohou vidět danou práci v jejím reálném prostředí a případně si ji i vyzkoušet. Nejlepší pro tento způsob prezentace jsou řemesla: truhlářství, automechanici, zámečníci, sklenáři atd.

Ovšem exkurzi je možné udělat téměř kamkoliv: k soudu, do rozhlasu, zkušeben či laboratoří... Exkurze často vyřeší problém, jak nějakou – pro děti poměrně abstraktní – profesi prezentovat tak, aby si udělaly reálný obrázek.

Rodič:

Forma prezentace:

A. **Jednoduchá** – obrázky, předměty, fotografie

B. **Prezentace v Powerpointu**

Obě prezentace shodně mohou sledovat osnovu dle návodných otázek (viz. níže) a mohou zahrnovat:

- 1) Fotografie rodiče v „akci“, tedy při práci.
- 2) Variantou může být i krátké video (dnes se dá natočit na telefon)
- 3) Záběry z jeho pracovního prostředí
- 4) Typický pracovní oděv, pokud jej profese má
- 5) Pracovní pomůcky a nářadí
- 6) Veselá či dramatická historka
- 7) Pokud to profese umožňuje, bylo by zajímavé přinést několik atypických předmětů a žáci by hádali, k čemu by takový předmět použili.
- 8) Diskuze, otázky – uplatnění na trhu práce – jinými slovy, jestli je v tomto oboru dost nebo málo pracovníků atd.

Rodič ve spolupráci s pedagogem:

- 9) Pracovní list (připraví rodič ve spolupráci s učitelem, viz příklad níže)

Pedagog:

- 10) Dětská hra pro nižší ročníky 1. stupně – navazující na motivy prezentované profese: postavit nejvyšší věž z kostek, nejhezčí dům. Hry na procházce: domečky v lese.
11. Kvíz s tajenkou k danému tématu pro poněkud starší děti.
12. Vyzkoušení nějaké související činnosti (v předmětu Svět práce, pomůcky zajistí škola dle možností).
13. Ilustrace k danému povolání a výstava výkresů (Výtvarná výchova).

Způsob prezentace na 2. stupni ZŠ

Pro starší žáky už může přednáška obsahovat větší množství informací a pro rodiče může být jednodušší, jelikož k dětem může mluvit více méně jako k dospělým. Může využít návodných otázek i některých doporučení pro 1. stupeň.

Aktiviny související s prezentací profese z hlediska pedagoga zůstávají stejné jako na 1. stupni. Je ovšem nutné náročnost kvízu apod. přizpůsobit ročníku. V 9. třídě také nejspíše vynecháme ilustrování...

Užitečné odkazy:

<http://www.poznejte-remesla.cz/remeslo>

Ideální je prezentovat sérii různých zaměstnání v průběhu celého školního roku, aby žáci měli možnost porovnat jednotlivé profese a ocenit jejich význam.

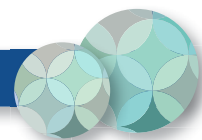
Výroba dřevěné lodičky v truhlářské dílně

Návodné otázky (pro rodiče jako vodítko)

- 1) Co rodič dělá?
Jak, proč profese vznikla – obecný a třeba i historický základ.
- 2) V jakém prostředí se pohybuje – dílna, stavba, kancelář, provozní hala...
- 3) Co k tomu potřebuje – nástroje, nářadí, počítač, auto, pracovní oděv, ochranné pomůcky...
- 4) Pracuje sám nebo potřebuje pomocníky?
- 5) Spolupracuje s jinou profesí?
- 6) Co musí umět?
- 7) Kde se to dá studovat?
- 8) Je to náročné?
- 9) Jak se k tomu dostal? – dělal to děda nebo mu práci náhodou nabídl kamarád a začala ho bavit.
- 10) Co vystudoval? Potřebuje to ke své profesi?
- 11) Co ho inspirovalo?
- 12) Baví ho to?
- 13) Přihodilo se něco zábavného nebo zajímavého?
- 14) Jaké by to bylo, kdyby tato profese neexistovala, co by chybělo?

Pracovní list – truhlář

1) Jaký je rozdíl mezi truhlářem a tesařem?

příklad odpovědi: tesař vyrábí stavební konstrukce, truhlář nábytek

2) Co truhlář nevyrábí?

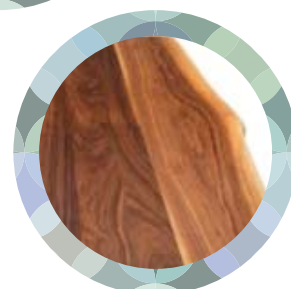
Stůl, okap, postel, okno, krov, kuchyňskou linku

3) Přiřaď obrázek

masiv

dýha

lamino

4) Pojmenuj nářadí

5) Vyjmenuj nějaké stroje, na kterých truhlář pracuje.

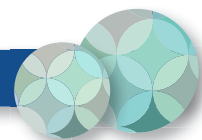
Příklad odpovědi: kolíkovačka, fréza, pokosové pily, olepovačka hran, soustruh

6) Kde se můžeš naučit být truhlářem?

Příklad odpovědi: ve škole – vyučit se, u dobrého truhláře, sám, pokud nechybí nadšení a šikovnost

7) Aktivita

Na závěr se můžou žáci rozdělit do skupinky po 4 žácích, každá skupina dostane jedno kladivo a 12 hřebíků (tři na každého žáka) a dostatečně velký kus dřeva. Cílem bude zatlouct co nejlépe všechny hřebíky. Vítěz dostane nějakou drobnost ze dřeva (ochotný tatínek by mohl něco drobného vyrobit).

Alternativní řešení při nedostatku rodičů

Pro případ, že nebude možné namotivovat rodiče, je možné využít alternativní cesty k odprezentování různých profesí.

- 1) Spolupráce s obecním úřadem, kam je možné se přijít podívat, jak vypadá kancelářská práce a starosta jistě rád dětem krátce popovídá, ukáže, jak se hlásí do obecního rozhlasu apod.
- 2) SDH – po domluvě je možné podívat se na práci hasičů a nechat si o ní krátce pohovořit, vše si prohlédnout...
- 3) Pošta – pokud v obci je, pokusit se domluvit na exkurzi s taktéž krátkým povídáním.
- 4) ZD – oslovit zemědělské družstvo
- 5) Oslovit neziskovou organizaci Myslivost z. s. – která pořádá výukové programy pro děti, kde se samozřejmě představí i profese hajného
- 6) Portfolio MAS

RODIČE představují své PROFESE

„Zkušenost je učitelem všech věcí.“
Gaius Julius Caesar

Zajímáte se o vzdělávání
svých dětí?

A chcete se na něm podílet?

Máte práci, o kterou byste se rádi podělili?

PAK TOTO JE PŘESNĚ PRO VÁS?

Tento projekt nabízí možnost pro vás, rodiče, představit svým dětem
a jejich spolužákům Vaši profesi.

Pro více informací kontaktujte koordinátorku projektu
nebo se doptejte v kanceláři školy.